

Číslo: 3068/2021-2022

SPRÁVA

o výsledkoch školskej inšpekcie
vykonanej v dňoch od 29.03.2022 do 01.04.2022

Názov kontrolovaného subjektu	
Reedukačné centrum	
Sídlo	Chalmovská 679/1, Bystričany
Zriaďovateľ	Regionálny úrad, školskej správy Trenčín

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

Mgr. Viera Úradníčková, riaditeľka reedukačného centra

Mgr. Lea Novotková, zástupkyňa riaditeľky reedukačného centra

V súlade s poverením na **tematickú** inšpekciu č. 3068/2021-2022 zo dňa 28. 03. 2022
inšpekciu vykonali:

Mgr. Eva Šedivá, školská inšpektorka, ŠIC Trenčín .....

Mgr. Eva Polgáryová, školská inšpektorka, UŠI Bratislava .....

Mgr. Ing. Bc. Darina Žemberová, odborníčka z praxe

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKcie

Stav poskytovania starostlivosti deťom vo výchove a dodržiavanie detských a ľudských práv v špeciálnych výchovných zariadeniach (ŠVZ) – diagnostických centrách (DC), reedukačných centrách (RC) a liečebno-výchovných sanatóriách (LVS)

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Tematická inšpekcia bola realizovaná v štátnom špeciálnom výchovnom zariadení s nepretržitou prevádzkou s vyučovacím jazykom slovenským. Kontrolovaným subjektom bolo RC pre klientov - chlapcov od 15 do 18 rokov vyžadujúcich si zvýšenú starostlivosť s organizačnou zložkou odborné učilište, ktoré navštevovalo 12 klientov formou kurzov – príprava na povolanie. Všetci 12 klienti mali poruchy správania (PS) s mentálnym postihnutím (MP). V RC pracovalo celkovo 22 zamestnancov. Z celkového počtu 22 zamestnancov RC bola 1 riaditeľka, ktorá bola zároveň učiteľkou, 1 zástupkyňa riaditeľky, ktorá vykonáva aj funkciu vedúcej vychovávateľky, 7 vychovávateľov (z toho 1 pomocný vychovávateľ a 3 noční vychovávateľa), 1 sociálna pracovníčka, 3 majstri odborného výcviku (MOV) a 9 nepedagogických zamestnancov (vedúca školskej jedálne, ekonómky, práčka, skladníčka).

V čase tematickej inšpekcie RC evidovalo len 12 klientov, hoci kapacita RC bola 44 klientov. Do RC bolo prijatých na základe neodkladného opatrenia súdu podľa osobitného predpisu

12 klientov, ktorí boli počas tematickej inšpekcie prítomní. Najčastejším dôvodom ich umiestnenia do RC boli krádeže a záškoláctvo. Všetkých 12 evidovaných klientov malo zariadením výchovného poradenstva a prevencie diagnostikované mentálne postihnutie a poruchy správania a zároveň im RC zabezpečovalo zvýšenú starostlivosť (podávanie liekov) z dôvodu ich narušeného psychosociálneho vývinu. Podávanie liekov zabezpečovala skladníčka bez požadovaného vzdelania.

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

Zistenia z riadenia RC

Koncepcia a rámec RC

Predložený *Návrh koncepcie rozvoja RC* bol vypracovaný formálne. Mnohé jeho časti boli neaktuálne, absentovala v ňom jasne formulovaná vízia a konkrétna koncepcná stratégia ďalšieho rozvoja reflektujúca reálne podmienky zariadenia v školskom roku 2021/2022. Predložená koncepcia bola z roku 2019/2020, kedy sa riaditeľka RC zúčastnila výberového konania. Výchova v RC bola realizovaná prostredníctvom *Školského výchovného programu (ŠVP)* s názvom „Vienala“. ŠVP zohľadňoval špecifické podmienky zariadenia a umožňoval realizovať výchovu a reedukáciu v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania stanovenými školským zákonom. Vlastné ciele výchovy a vzdelávania sociálne a emocionálne narušených detí smerovali k dosiahnutiu čo najvyššieho stupňa socializácie, k osvojeniu si a uplatňovaniu spoločensky akceptovateľných foriem správania. Nadobudnúť a rozvíjať kompetencie detí bolo cieľom výchovnej činnosti, ktorá sa realizovala podľa výchovného plánu s vymedzenými tematickými oblasťami výchovy s určeným počtom hodín pre výchovnú skupinu. Súčasťou ŠVP boli výchovné osnovy rozpracované v rozsahu ustanovenom výchovným štandardom. ŠVP nebol verejne dostupný a vykonané zmeny (s účinnosťou od 01.09.2021), evidované v zázname o platnosti a revidovaní, neboli —prerokované v pedagogickej rade.

Vnútrotný systém kontroly a hodnotenia

Analýza predloženého ročného *plánu vnútornej školskej kontroly* na školský rok 2021/2022 preukázala, že bol vypracovaný formálne. Uvedené informácie v pláne boli neaktuálne a nebola plánovaná hospitačná činnosť vedenia RC. Riaditeľka RC najčastejšie vykonávala kontrolnú činnosť formou kontroly dochádzky, iné činnosti kontroly neboli predložené. Za predchádzajúce školské roky vykonávanie kontrolnej činnosti vedenie RC preukázateľne nezdokladovalo ani nepredložilo žiadne záznamy.

RC malo vypracovaný *vnútrotný systém kontroly a hodnotenia klientov*, ktorý obsahoval jednotlivé oblasti výchovnej a vzdelávacej činnosti. V ŠVP boli zapracované spôsoby a kritériá hodnotenia, *taktiež v Pracovnom poriadku* a v *Bodovom systéme*, ktorý bol založený na ich dennom posudzovaní vychovávateľom vo výchovnej skupine pridelovaním plusových a mínusových bodov klientom. Základ pre týždenné hodnotenie tvorilo denné hodnotenie, ktoré bolo vykonávané na hodnotiacej komunite a v mesačnom hodnotení. Mesačné hodnotenie správania vykonávala vedúca vychovávateľka, ktorá ho nezverejňovala na voľne dostupnom mieste. Predložený hodnotiaci systém s formulovanými pravidlami konkrétneho bodového ohodnotenia jednotlivých kritérií pochvál a trestov nebol dostatočne motivujúci, iba v malej miere prispieval k resocializácii detí a k vedomej pozitívnej zmene v ich správaní sa. Pracovný poriadok a Bodový systém neboli zverejnené na dostupnom verejnom mieste, ani na webovom sídle RC.

Dokumentáciu klientov tvorili *osobné spisy* uložené v kancelárii sociálnej pracovníčky, ktorá zodpovedala za ich evidenciu. Súčasťou spisov boli súdne rozhodnutia, agenda kurately, návrh na prijatie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do špeciálnej školy,

do špeciálnej materskej školy, do základnej školy a do strednej školy a rôzna korešpondencia. Vedenie pedagogickej dokumentácie nebolo v súlade s právnymi predpismi, v obsahu osobných spisov chýbali rozhodnutia riaditeľky RC o prijatí žiaka do RC. Riaditeľka ich nevydávala.

Proces reedukácie detí sa uskutočňoval prostredníctvom *Individuálnych reedukačných programov (IRP)*, ktoré boli súčasťou dokumentácie výchovnej skupiny. Predložené IRP mali nízku výpovednú hodnotu. Neobsahovali rodinnú a zdravotnú anamnézu, ani školské anamnestické údaje, kto a kedy hodnotenie vypracoval, podpis, záznamy učiteľa, odporúčania z diagnostík, záznamy z prvého kontaktu v RC. IRP boli formálne vyhodnotené, ich úpravu realizovali vychovávatelia sporadicky. Absentovalo hodnotenie procesu adaptácie dieťaťa v RC, chýbala analýza efektívnosti použitých metód a pedagogických postupov. IRP neboli vypracované v termíne stanovenom platným právnym predpisom, ale až po uplynutí 6 a viac týždňov pobytu dieťaťa v zariadení, alebo aj pred jeho nástupom/prijatím. Nakoľko RC nedisponuje odbornými zamestnancami (nemali psychológa) IRP vypracovávali vychovávatelia zariadenia.

Záujmová činnosť prebiehala v RC podľa vypracovaných plánov v 2 krúžkoch so zameraním na šport a turistiku ako i tvorivé a manuálne činnosti. Záznamy o práci v oboch záujmových útvaroch s evidenciou činností a dochádzky boli v zariadení vedené na jednotných tlačivách. Chlapci nereprezentovali RC z dôvodu covidovej pandémie.

Klíma a kultúra RC

Vyhodnotenie anonymného dotazníka zadaného pedagogickým zamestnancom RC potvrdilo *uzatvorenú klímu*, charakterizovanú nedôverou medzi zamestnancami, ich slabou angažovanosťou, nejasným smerovaním zariadenia a jeho formálnym riadením. Všetky sledované údaje boli výrazne horšie mimo pásma bežných hodnôt. Pedagogickí zamestnanci v dotazníku uviedli, že riaditeľka RC sa správa direktívne a svojou prácou a prístupom nebola pre nich príkladom.

Poradným orgánom vedenia zariadenia bola formálne *samospráva*, do ktorej si každá výchovná skupina zvolila svojho zástupcu. Samospráva nemala vypracovaný plán činnosti. Zo stretnutí si samospráva nevypracovávala zápisnice. Z rozhovorov vyplynulo, že hodnotili aktivity a prijímali návrhy úloh súvisiacich s fungovaním života v zariadení, ale sami žiaden návrh, podnet, či pripomienku smerujúcu k zlepšeniu kvality života v RC nepredložili. Možnosť vyjadrovať svoje postoje a názory mali klienti na *komunitnom stretnutí*, ktoré sa riadilo stanovenými pravidlami. *Hodnotiaca komunita* prebiehala každý týždeň, viedol ju vedúci vychovávateľ a zúčastňovali sa na nej vychovávatelia.

RC nevydávalo *časopis* a verejná *webová stránka*, okrem kontaktov, neposkytovala žiadne aktuálne informácie o zariadení. Posledná aktualizácia webového sídla RC bola vo februári 2021. Informácie na ňom boli zastarané a neaktuálne (počet skupín, pracovníci RC, ŠVP, učebné odbory...).

Služby, spolupráca RC s inými partnermi

Vo výchove mimo vyučovania vychovávatelia RC pracovali podľa plánov práce. Zabezpečovali klientom výchovnú a prevýchovnú činnosť zameranú na eliminovanie a odstraňovanie negatívnych prejavov ich správania sa. Taktiež realizovali záujmovú činnosť, viedli osobné karty klientov, evidovali a vyplácali klientom vreckové. Sociálna pracovníčka viedla sociálno-právnu agendu, administratívnu stránku školskej dokumentácie a rozhodnutí, príjem a dislokáciu klientov. Zdravotnú starostlivosť poskytovala skladníčka, ktorá vydávala lieky, vykonávala aj vedľajšiu činnosť ako pomocná vychovávateľka bez požadovaného vzdelania. V RC nepracoval psychológ, ktorý by realizoval vstupné psychologické vyšetrenie, vypracovával klientom diagnostické správy, podľa plánu práce realizoval odborné intervencie

a podporno-motivačné činnosti, spolupracoval s políciou a kuratelou, zabezpečoval klientom rediagnostické vyšetrenia v zariadeniach výchovného poradenstva a prevencie a poskytoval odbornú pomoc a poradenstvo klientom aj zamestnancom RC. Tieto všetky činnosti vykonávali a zabezpečovali vychovávatelia, pomocní vychovávatelia a vedúca výchovy.

Riaditeľka zariadenia uviedla, že RC sa nezapájalo do aktivít obce. Spolupracovalo s poradenskými zariadeniami, špeciálnymi výchovnými zariadeniami, políciou, príslušnými centrami pre deti a rodiny, kuratelou a rodičmi detí. Spoluprácu s inštitúciami, políciou a zákonnými zástupcami potvrdili vo svojich vyjadreniach aj sociálna pracovníčka a vedúca výchovy a zároveň zástupkyňa riaditeľky RC.

Zistenia z podmienok výchovy

Personálne podmienky, kvalifikovanosť pedagogických a odborných zamestnancov

Proces výchovy a vzdelávania zabezpečovali v špeciálnom výchovnom zariadení pedagogickí zamestnanci, ktorí okrem riaditeľky, zástupkyne riaditeľky a dvoch vychovávateľov nespĺňali kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné požiadavky. V aktuálnom školskom roku si dvaja vychovávatelia dopĺňali kvalifikačné predpoklady externým štúdiom. Riaditeľka a zástupkyňa riaditeľky, ktorá je zároveň aj vedúca vychovávateľka absolvovali funkčné i funkčné inovačné vzdelávanie. V RC pracovala skladníčka ako zdravotníčka, ktorá nespĺňala kvalifikačné predpoklady na výkon svojej funkcie. Ďalšie činnosti zabezpečovali sociálna pracovníčka, ekonómka, hospodárski a prevádzkoví zamestnanci. V zariadení nepracoval ani jeden odborný zamestnanec, neboli využívané ani externé služby odborných zamestnancov.

Priestorové a materiálno-technické podmienky RC

RC sa nachádzalo v 300-ročnej budove kaštieľa a v jeho areáli, v minulých rokoch prešiel areál aj kaštieľ čiastočnou rekonštrukciou (elektroinštalácia, kúrenie, sociálne zariadenia, okná i dvere). Bol prebudovaný na účelové zariadenie s 3 samostatnými oddeleniami. Odbúral sa internátny spôsob výchovy a RC prešlo na výchovu rodinného typu. Tohto času jednotlivé oddelenia (2) – „rodinné bunky“ nemali vlastnú kuchynku, neboli primerane zariadené, aby zodpovedali štandardu domova. V prízemí RC sa nachádzali kancelárie, jedáleň. Na prvom a druhom pochodí boli učebne, sociálne zariadenia, izby klientov RC, spoločenská miestnosť, 1 trieda odborného učilišťa, izolačná miestnosť. Spálne, spoločenské miestnosti výchovných skupín a miestnosti na záujmovú a komunitnú činnosť boli vybavené zväčša opotrebovaným nábytkom. Steny spoločenských miestností, chodieb a niektorých izieb zdobili výtvarné práce klientov. Priestory vzhľadom na zameranie zariadenia a počet klientov umožňovali realizovať stanovené ciele výchovy a vzdelávania. Priestory v súčasnosti využívalo len 12 klientov aj napriek skutočnosti, že kapacita zariadenia bola 44. Vonkajší areál bol upravený, trávnaté plochy, betónové a asfaltové ihriská, školský pozemok so záhonmi boli pravidelne upravované podľa požiadaviek riaditeľky RC. V zariadení od začiatku zavedenia učebných odborov neboli zriadené adekvátne dielne. Ani v súčasnej dobe nemajú dielne, preto žiaci vykonávali odborný výcvik v nevyhovujúcich podmienkach. Vedenie v rozhovore uviedlo, že malo záujem vybudovať dielne, za týmto účelom bol vypracovaný aj projekt na poskytnutie finančných prostriedkov z euro fondov, ale projekt z dôvodu nízkeho počtu klientov nebol schválený. Z rozhovorov vyplynulo, že celý školský rok klienti pracovali počas nepriaznivého počasia v náhradných priestoroch zariadenia alebo v exteriéri.

V RC bola zriadená *ochranná miestnosť*, ktorá nespĺňala požiadavky na úpravu a vybavenie podľa platných predpisov. Mala nefunkčné zvukové zariadenie pre privolanie pedagogického

zamestnanca, poškodenú podlahovú krytinu a obklad steny, mala zapáchajúce hygienické zariadenie, bola zaplnená rôznym tam nepatriacim materiálom. V ochrannej miestnosti chýbali materiály na vzdelávanie, relaxačnú alebo športovú činnosť. Podľa vyjadrenia riaditeľky RC nebola ochranná miestnosť v posledných rokoch využívaná. Posledný zápis v knihe ochrannej miestnosti bol vyhotovený v roku 2006, neobsahoval uvedenie predpísaných informácií/údajov. V súčasnosti v RC ochrannú miestnosť podľa vyjadrenia riaditeľky RC využívali ako karanténnu miestnosť z dôvodu ochorenia Covid-19 a infekcie svrabu.

Súčasťou materiálno-technického zabezpečenia RC bolo aj osobné vybavenie detí. Obuv a ošatenie detí evidovali vychovávatelia na *osobných kartách*, ich prevzatie klienti podpisovali. Výdaj hygienických potrieb podliehal skladovej evidencii, od skladníčky ich preberal vychovávateľ a následne podľa potreby vydával klientom. Údržbu ošatenia zabezpečovalo RC. *Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia*

Riaditeľka RC predložila ŠŠI interný dokument s názvom *Pracovný poriadok*, s účinnosťou od 01.09.2019, ktorý obsahoval Vnútorný poriadok zamestnancov, Vnútorný poriadok žiakov a odsek „Dodajú sa pokyny na daný školský rok“. RC v školskom roku 2021/2022 nemalo vypracovaný univerzálny interný dokument upravujúci práva a povinnosti detí v zmysle platných predpisov. *Dodržiavanie detských a ľudských práv* deklarovalo v málo prehľadnom systéme interných smerníc (*Pracovný poriadok*, *vnútorný poriadok žiakov* a *hodnotiaci systém detí*), s obsahom ktorých boli klienti oboznámení po príchode do zariadenia. Mnoho informácií v interných smerniciach bolo neaktuálnych. V priestoroch zariadenia a ani na jeho webovom sídle neboli interné smernice vrátane vnútorného poriadku žiakov zverejnené. *Vnútorný poriadok žiakov* (Školský poriadok) upravoval podrobnosti organizácie vyučovacieho dňa, výkon práv a povinností žiakov, ich zákonných zástupcov, informoval o výchovných opatreniach týkajúcich sa školy. Obsahoval aj podrobnosti a podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov a ich ochrany pred sociálno-patologickými javmi, diskrimináciou a násilím. *Vo vnútornom poriadku žiakov* boli upravené práva a povinnosti detí a čiastočne pravidlá vzťahov medzi deťmi navzájom, deťmi a pedagogickými i ostatnými zamestnancami zariadenia. Obsahoval postupy a pravidlá starostlivosti o deti, informácie o organizácii detského kolektívu, zdravotnej starostlivosti a riadení RC. Jeho súčasťou boli v súlade so školským zákonom zapracované výchovné opatrenia zamerané na motiváciu dieťaťa a upravujúce jeho kontakt s rodičmi, aj inými osobami a ochranné opatrenia, ktorých cieľom bola prevencia správania ohrozujúceho zdravie a život dieťaťa alebo iných osôb. Práva a povinnosti detí bez uvedenia výchovných a ochranných opatrení v prípade ich nedodržania či opakovaného porušenia boli zapracované aj *bodovom systéme*. Postupy a pravidlá zverejnené v interných smerniciach boli nekomplexné (napr. chýbali informácie o spôsobe a dôvodoch ukončenia pobytu v RC, umiestnení dieťaťa v izolačnej miestnosti a v ochrannej miestnosti, pedagogickej dokumentácii, finančnom a hmotnom zabezpečení detí, režime dňa v zariadení, využívaní sociálnych sietí a pod.) a niektoré duplicitné, avšak uvedené rozdielne (dátumy, zodpovednosť...).

Na poskytovanie *zdravotnej starostlivosti* nevytvorilo RC vhodné podmienky. V zariadení nepracovala samostatná zdravotná sestra, ktorá by participovala pri prijímaní detí do zariadenia, poskytovala by im liečebno-preventívnu starostlivosť a sprevádzala by ich na odborné vyšetrenia. Túto funkciu zastávala skladníčka s ekonomickým vzdelaním. Počas pandémie vedúca výchovy a vychovávatelia vykonávali pravidelné testovanie na Covid-19.

Zabezpečenie preventívnych prehliadok a odborných vyšetrení bolo podľa vyjadrenia zamestnancov sťažené aktuálnou nepriaznivou pandemickou situáciou.

RC poskytovalo deťom *mesačné vreckové*, ktorého výška a vyplácanie bolo zaznamenané v evidencii vreckového výchovnej skupiny.

Zistenia z priamych pozorovaní na komunitných stretnutiach a preventívnych aktivitách

Počas realizácie tematickej inšpekcie nebolo realizované priame pozorovanie preventívnych aktivít. Komunitné stretnutia v aktuálnom čase neboli realizované najmä z dôvodu prekonanej infekcie svrabu v RC a ochorenia Covid-19. Klienti realizovali počas tematickej inšpekcie pod dohľadom vychovávateľov a majstrov odborného výcviku záhradnícke činnosti v parku RC.

Zistenia z riadeného rozhovoru s deťmi k dodržiavaniu detských a ľudských práv

Štátna školská inšpekcia uskutočnila individuálne riadené rozhovory s 12 klientmi zariadenia nad 15 rokov, týkajúce sa bezpečnosti a dodržiavania detských a ľudských práv v RC. Podľa starých psychologických diagnostík išlo o 9 klientov s ľahkým mentálnym postihnutím (LMP) vzdelávaných pred nástupom do zariadenia v A-variante, 3 klientov so stredným mentálnym postihnutím (SMP) vzdelávaných pred nástupom v B-variante, jeden z B-variantu mal na predošlej škole vypracovaný individuálny výchovno-vzdelávací plán (IVVP) na 10 hodín týždenne. Chlapci boli rozdelení do dvoch skupín po 6.

Šiesti klienti prvej skupiny komunikovali otvorene, bez rušivých elementov, uviedli, že považovali pána vychovávateľa za svojho otca a hlavnú výchovu za svoju mamu. Keď im bolo smutno za rodinou, porozprávali sa s nimi. Uviedli, že sa momentálne cítia v priestoroch zariadenia bezpečne, nepociťovali násilie zo strany vychovávateľov, ani medzi sebou navzájom. Uviedli, že tí, ktorí robili zlobu, nedávno zo zariadenia odišli, boli prepustení. Vo svojom voľnom čase si volia spoločne ako skupina, čo budú robiť. Často chodili na vychádzky do prírody, na lúku a do blízkej dediny, venovali sa športovým aktivitám. Stretnutie s rodičmi mali síce povolené, ale rodičia neboli ochotní prísť, cestovať tak veľkú diaľku. Pre niektorých nebol bodový systém motivujúci, pretože aj keď mali umožnené telefonovať, nemali s rodinou telefonický kontakt, tým pádom nepotrebovali zbierať dobré body na telefonovanie.

Šiesti klienti druhej skupiny počas riadeného rozhovoru boli nervózni. Na množstvo otázok nechceli odpovedať, prípadne sa hrýzli do pier a obzerali sa k dverám. Niektorí z nich uviedli, že celé dni robili „rajóny“, že ich už nebaví robiť stále to isté dookola. Taktiež sa stali svedkom násilia, ale nechceli sa o tom baviť, prípadne nechceli, aby o tom vedeli ostatní, bolo viditeľné, že nikomu nedôverovali. Jeden z chlapcov uviedol, že je vodca skupiny a všetci ho musia rešpektovať. Na otázku, kto z neho urobil vodcu neodpovedal. Telefonovanie ako aj návštevy mali povolené, avšak vzdialenosť rodiny neumožňovala osobnú návštevu. Nevedeli uviesť, v akom programe sa v súčasnosti vzdelávali, tvrdili, že robili všetko od práce s drevom, cez sadenie, okopávanie a staranie sa o rastliny až po pílenie a orezávanie stromov.

Je potrebné uviesť, že klienti si v oboch skupinách vysvetľovali pojem bezpečne tým, že každý mal svoju posteľ a pravidelnú stravu. Pojem šikana nepoznali, bol to pre nich cudzí výraz, ktorému nerozumeli. Vzhľadom na prostredie z ktorého pochádzali, považovali nami opisované prejavy nevhodného správania za bežnú súčasť ich výchovy v rodine.

Z rozhovorov vyplynulo, že bezpečne a dobre v priestoroch zariadenia sa cítilo 83,3 % klientov. Opýtaní klienti potvrdili (16,7 %), že boli svedkom niektorej z foriem násilia, rovnaké percento (16,7 %) opýtaných zažilo násilie aj osobne, najčastejšie na izbe, chodbe, toalete alebo vonku.

16,7 % klientov uviedlo, že sa s neprijemnými skúsenosťami ohľadom násilia nezverili nikomu, pretože sa báli alebo nedôverovali nikomu z detí alebo zamestnancov. Vychovávateľovi sa zverilo iba 33,3 % z nich. Prejav nevhodného správania sa zamestnancov zariadenia voči nim potvrdilo 16,7 % opýtaných klientov. Možnosť výberu činnosti vo svojom voľnom čase malo 41,7 % klientov, ale zároveň až 50 % klientov uviedlo, že nemá v zariadení pocit súkromia. 50 % opýtaných uviedlo, že na komunitnom stretnutí mohli povedať svoj názor, ale 8,3 % z nich nechcelo zaujať stanovisko k danému problému/téme. Ako dôvod vo voľnej odpovedi uviedli, že aj tak by ich názor nebol akceptovaný. 8,3 % opýtaných sa vyjadrilo, že zaobchádzanie vychovávateľov s nimi závisí od ich správania sa. 75 % klientom mohli do zariadenia rodičia telefonovať a podľa 41,7 % ich aj navštíviť. Rovnako 75 % opýtaných klientov potvrdilo, že každý deň chodievali spoločne vonku a po obede sa venovali najmä športovým aktivitám a záujmovej činnosti. Uviedli, že je im poskytovaná bežná zdravotná starostlivosť a 50 % z nich navštevovalo rovnaký typ školy, do akej chodili aj pred prijatím do RC.

1.3 INÉ ZISTENIA

Iné zistenia počas tematickej inšpekcie sa nevyskytli.

2 ZÁVERY

V RC zabezpečovali výchovno-vzdelávaciu a záujmovú činnosť kvalifikovaní pedagogickí i nekvalifikovaní zamestnanci prostredníctvom ŠVP, ktorý mal formulované vlastné ciele a zohľadňoval špecifiká zariadenia, avšak nebol revidovaný. Vedenie RC predložilo formálne vypracovaný návrh koncepcie rozvoja RC, nekomplexnú dokumentáciu, málo motivujúci hodnotiaci systém klientov, školský poriadok (Vnútný poriadok žiakov - interná smernica z 1.9.2019) bol formálne spracovaný. Vypracovanie a vyhodnotenie IRP malo výrazné nedostatky. Kontrolná činnosť zo strany vedenia zariadenia, najmä riaditeľky RC bola nedostatočná a formálna, sťažovala reedukačný proces klientov. Výchovnú a prevýchovnú činnosť v RC negatívne ovplyvňovala aj uzavretá klíma charakterizovaná nedôverou medzi zamestnancami, ich slabou angažovanosťou a pocitom frustrácie. Pedagogickí zamestnanci v dotazníku uviedli, že riaditeľka RC sa správa direktívne a svojou prácou a prístupom nebola pre nich príkladom.

V dotazníku polovica klientov uviedla, že pocit súkromia nemá, bezpečne a dobre v priestoroch zariadenia sa cítilo 83,3 % klientov. Uviedli, že zaobchádzanie vychovávateľov s nimi záviselo od ich správania sa a prezentovania vlastného názoru na komunitnom stretnutí. Vyjadrenie vlastných názorov považovali za neúčelné a zbytočné vzhľadom na negatívnu predchádzajúcu skúsenosť s jeho akceptáciou. Úroveň rešpektovania detských a ľudských práv znižoval aj neprehľadne a s nedostatkami vypracovaný systém interných smerníc a predpisov, neaktívna samospráva a málo funkčné stretnutia komunity.

Priestorové a materiálno-technické podmienky RC umožňovali realizovať výchovu a reedukáciu v súlade s cieľmi a princípmi výchovy a vzdelávania určenými školským zákonom i s vlastnými špecifickými cieľmi stanovenými v ŠVP. Zriadená ochranná miestnosť nespĺňala požiadavky na úpravu a vybavenie, využívaná nebola. Výrazným negatívom bolo personálne obsadenie RC, najmä absencia odborných zamestnancov. Zariadenie klientom neposkytovalo ani zdravotnú, ani terapeutickú starostlivosť.

Zistilo sa porušenie všeobecne záväzných právnych a interných predpisov:

1. § 8 ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*neprerokovanie revidovaného ŠVP v pedagogickej rade*);
2. § 8 ods. 7 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*nezverejnenie ŠVP na verejne prístupnom mieste*);
3. § 122 ods. 11 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*nevykonávanie vyhodnotenia a úpravy IRP minimálne raz za štvrtrok*);
4. § 153 ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*nezverejnenie školského poriadku na verejne prístupnom mieste*);
5. § 11 ods. 2 písm. d), f), i), j) vyhlášky č. 323/2008 Z. z. o špeciálnych výchovných zariadeniach (*neporiadok a nedodržanie požiadaviek na úpravu a vybavenie ochranej miestnosti – poškodená a neupevnená podlahová krytina; nefunkčné zvukové zariadenie na privolanie pedagogického zamestnanca; chýbajúci materiál na vzdelávanie, relaxačnú a športovú činnosť*);
6. § 14 ods. 2 vyhlášky č. 323/2008 Z. z. o špeciálnych výchovných zariadeniach (*nevypracovanie IRP po uplynutí prvého mesiaca pobytu dieťaťa v RC a nevyhodnocovanie procesu adaptácie dieťaťa*).
7. § 124 ods. 2 písm. d) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*zdravotnú starostlivosť poskytovala zamestnankyňa, ktorá nespĺňa požiadavky na výkon zdravotníckeho povolania*).
8. § 5 ods. 6 písm. a) č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (*riaditeľka RC nevydávala rozhodnutia o prijatí dieťaťa do zariadenia*).
9. Príloha vyhlášky č. 323/2002 o špeciálnych výchovných zariadeniach podľa § 129 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (*chýbajúci psychológ, liečebný pedagóg, lekár v RC*).

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. **odporúča**
  - zriadiť pre deti vyžadujúce zvýšenú starostlivosť samostatné oddelenia a zabezpečiť im tak adekvátnu starostlivosť s ohľadom na ich špecifiká;
  - plánovať a vykonávať kontrolnú a hospitačnú činnosť, zistenia analyzovať, prijímať adekvátne opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a následne kontrolovať ich plnenie;
  - zabezpečiť vedenie pedagogickej dokumentácie v súlade s platnou legislatívou;
  - analyzovať príčiny uzavretej klímy a prijať opatrenia na jej zlepšenie;

- aktualizovať webové sídlo RC; vydávať školský časopis a do jeho tvorby zaangažovať klientov a zamestnancov;
  - zaangažovať členov samosprávy k predkladaniu návrhov smerujúcich k zlepšeniu kvality života v zariadení týkajúce sa úpravy priestorov, aktivít detí, zlepšenia vzťahov a predchádzaniu násilia;
  - organizovať zážitkové aktivity zamerané na prevenciu sociálno-patologických javov a predchádzanie násiliu, predstavovať modely pozitívneho správania sa;
  - pravidelne štvrtročne anonymným dotazníkom monitorovať stav zabezpečenia ochrany detí proti fyzickému a psychickému násiliu, výsledky následne analyzovať a prijímať opatrenia na zlepšenie úrovne správania sa detí, ich účinnosť systematicky vyhodnocovať;
  - aktualizovať školský poriadok ako samostatný a jednotný dokument RC obsahujúci všetky podrobnosti v zmysle školského zákona a zapracovať v ňom presné a jednoznačné postupy a pravidlá (návštevy, telefonovanie, umiestnenie v ochranej a izolačnej miestnosti, príchod, odchod a pod.) vrátane hodnotenia detí s konkrétnym bodovým ohodnotením jednotlivých kritérií pochvál a trestov (hodnotiaci systém);
2. **ukladá kontrolovanému** subjektu v lehote do 04. 07. 2022 **prijat' konkrétne opatrenia** na odstránenie zistených nedostatkov týkajúcich sa prerokovania a zverejnenia ŠVP a školského poriadku; zabezpečenia zdravotnej sestry, psychológa; vydávania rozhodnutí o prijatí žiakov; vypracovania, vyhodnotenia a úpravy IRP; úpravy a vybavenia ochranej miestnosti a predložiť ich Školskému inšpekčnému centru Trenčín s uvedenými termínmi splnenia a menami zodpovedných zamestnancov.

Správu o splnení prijatých opatrení na odstránenie nedostatkov a ich príčin predložiť Školskému inšpekčnému centru Trenčín v termíne do 02. 09. 2022.

PÍSOVNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. Školský výchovný program „Vienala“
2. Správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach školského zariadenia za školský rok 2020/2021
3. Plán vnútornej školskej kontroly
4. Hodnotiaci systém detí
5. Vnútorný poriadok žiakov
6. Vnútorný poriadok
7. Bodový systém
8. Osobné spisy detí a IRP
9. Denníky výchovných skupín
10. Plán profesijného rozvoja pedagogických zamestnancov
11. Záznamy o práci v záujmovom útvare
12. Kvalifikačné predpoklady pedagogických a odborných zamestnancov
13. Kniha ochranej miestnosti
14. Osobné karty detí
15. Evidencia vreckového výchovnej skupiny
16. Rozvrhy hodín
17. Zápisnice zo zasadnutí pedagogickej rady
18. Rozhodnutia vydané riaditeľkou RC
19. Návrh koncepcie rozvoja RC Chalmovská 679/1, Bystričany

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

školská inšpektorka: Mgr. Eva Šedivá

Dňa: 29. 04. 2022

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Trenčín:
Mgr. Eva Šedivá

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:
Mgr. Viera Úradníčková

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Košice:

Mgr. Eva Šedivá .....

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Mgr. Viera Úradníčková .....

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú
(vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 pracovných dní od prerokovania):

Mgr. Viera Úradníčková, riaditeľka reedukačného centra .....

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

Mgr. Eva Šedivá , školská inšpektorka .....

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti